

■ Rune Nielsen (tv) og hans forretningspartner ser mange muligheder i denne fleksible løsning.

af FINN GADE KNUDSEN

Nordjyske søger får LED-lys i hovedet

I Holland har man i mange år brugt et system, hvor søerne får lys lige ned i hovedet ved hjælp af lysstofrør monteret lige over inventaret. Nu lanceres ideen i Danmark.

På en svinegård ved Støvring i Nordjylland har ejeren længe haft en ide om at øge lyset i løbe- og kontrolstalden.

- Det er cirka otte år siden, at jeg var i Holland og så systemet første gang, fortæller Rune Nielsen. Dengang var det bare almindelig lysstofarmaturer, som de brugte hen over søerne.

Nu har Rune Nielsen startet RN Solutions Aps, hvorfra han er begyndt at sælge LED-lys til ophængning lige hen over søernes hoveder, så man dels sparer strøm og dels forbedrer reproduktionen.

- Vi er så heldige, at vi har vores egen test-besætning lige ved hånden, fortæller Rune Nielsen.

- Vi havde lidt problemer med at få søerne i brunst samt en del efterårskastinger, så derfor kom det oplagt, uddyber han.

Anbefalingen fra VSP lyder på minimum 100 lux i løbestalden, men flere rådgivere og dyrlæger anbefaler helt op imod 200 lux.

- Der er helt klart noget i problematikken omkring lysforhold i løbeafdelinger. Der er generelt alt for lidt lys, specielt nede ved søerne,

konstaterer Mads Waidtløw, som er teamleder for svinerådgivningen i Agrinord.

Markant bedre lys ved soen

Hvis man måler lysstyrken på gangarealet, hvor vi selv opholder os, vil der ofte være rigeligt med lys, hvilket Rune Nielsen anser som hovedårsagen til, at vi glemmer lysforholdet nede ved krybben, hvor soen opholder sig. Inventar og foderrør gør det næsten umuligt for lyset at trænge helt ned til soen. Hvis Rune Nielsen slukker LED-lyset og tænder det almindelige lys i loftet, viser en lysmåling helt nede ved soens hoved, at der kun er cirka 30 lux, hvilket er langt under anbefalingen. Her skal man dog huske, at målingen er taget cirka midt i en række af søer, altså langt fra eventuelle vinduer i væggen. Men det viser alligevel et problem.

Når lyset til gengæld placeres lige henover soen, giver det mulighed for at begrænse antallet af lamper i loftet, da de nu kun skal bruges, når der er medarbejdere i stalden. Rune Nielsen slukker loftlyset og

tænder LED-lyset hen over søerne. Så laver han samme måling af lysniveauet i soens sti, hvor der nu er over 300 lux.

Simpel og fleksibel

LED-armaturerne fås i to forskellige længder og er meget simple at koble sammen, hvilket gør, at man kun skal betale elektrikeren til at slutte den ene ende til strømforsyningen i stalden. Resten klarer man selv. LED-armaturerne kan i øvrigt erstatte et normalt lysstofarmatur, hvor det end måtte ønskes, da de er IP 65 godkendte og spreder lyset på samme måde som et normalt lysstofarmatur.

Når stalden måles op, beregner RN Solutions hvor mange af de forskellige længder, der skal bruges. Det hele tilpasses med længden af ledningen, som forbinder de forskellige armaturer.

- Problematikken omkring LED-lysenes holdbarhed i staldmiljø er svær at gennemskue. Der findes rigtig mange meninger om det, men deres løsning, hvor tingene er støbt sammen, så de er hurtige at montere, ser spændende ud, udtaler Mads Waittløw.

Rune Nielsen vurderer, at der er cirka 27 kilo watt timer at spare for hvert LED-rør, man sætter til i stedet for et almindeligt lysstofrør.

- Vi anbefaler egentlig ikke, at landmanden skal udskifte alt lyset i stalden, men blot opsætte LED-lys hen over søerne og så holde det andet lys slukket mest muligt, siger Rune Nielsen.

Pengene tjent ind på cirka to år

LED-lys er ikke nogen ny opfindelse. Derfor er det heller ikke ukendt, at der ligger en energibesparelse i dette lys. Dette medvirker her til, at man kan tjene sin investering i det nye lyssystem hjem på cirka to år.

- LED-lys sparer meget strøm, og dermed reduceres driftsomkostningerne, pointerer Mads Waittløw.

RN Solutions har derfor startet et samarbejde med Energinord, som yder tilskud til virksomheder, som investerer i energibesparende tiltag. For hvert kilo watt time, der spares årligt, ydes 30 øre i tilskud. Rune Nielsen og hans virksomhedspartner har beregnet sig frem til, at det cirka vil betyde et tilskud på 50 kroner for et LED-rør.

- Det er os, som søger om tilskuddet og trækker det hjem fra Energinord, siger Rune Nielsen og fortsætter:

- Tilskuddet forpligter ikke landmanden til at bruge Energinord på sin gård.

Udover tilskuddet tilbyder Energinord også finansiering af projekter med et energibesparende aspekt. De vil finansiere op til 80 procent af investeringssummen. Derved vil der næsten ingen udbetaling være, når man også tager højde for tilskuddet.

Opfinder på deltid

Egentlig er Rune Nielsen landmand. Han driver en større svineproduktion sammen med sin søster og svoger. Det med opfindelserne opstår i det daglige arbejde, når han støder på problemer, som skal løses.

- Jeg prøver bare hele tiden at tænke enkle løsninger på noget af det bøvl, der er i dagligdagen, siger Rune Nielsen.

Hverken ham eller hans forretningspartner tror, at det er slut med de produkter, de sælger nu.

- Ud over vores lys sælger vi også halmhække, der kan kombineres med lys til søer, siger Rune Nielsen.

Han er ret sikker på, at der i fremtiden vil opstå flere problemstillinger, som han får ideer til at løse.

- Jeg er opfindertypen, som lader mig styre af de ting, jeg oplever i stalden. Derfor har jeg allieret mig med en partner, som forstår sig på alt det forretningsmæssige, fortæller Rune Nielsen. ■

■ LED-armaturerne er nemme at montere og er placeret, så de ikke sidder i vejen.

Se mere på
AGRAR+
Hyo

■ Når LED-lyset slukkes, og der kun er de loftmonterede lys tilbage, når lyset slet ikke ned til søerne.

■ Det er tydeligt, at LED-lyset har en virkning.

IP65 godkendelse betyder

Der må ikke kunne trænge støv ind i materiellet. Vand fra et strålerør rettet mod kapslingen fra enhver retning må ikke have nogen skadelig virkning.